Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Αλιείας

2024/2126(INI)

16.12.2025

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τον αντίκτυπο της εφαρμογής της οδηγίας 2014/89/ΕΕ για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό στην αλιεία σε επιλεγμένες αλιευτικές ζώνες και θαλάσσιες λεκάνες
(2024/2126(INI))

Επιτροπή Αλιείας

Εισηγήτρια: Stéphanie Yon-Courtin

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ 3

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ 14

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ

Πορίσματα σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας

Ανομοιογενής πρόοδος και προκλήσεις διακυβέρνησης:
Η εφαρμογή της οδηγίας για τον ΘΧΣ υπήρξε ανομοιογενής και ελλιπής. Το περιεχόμενο των σχεδίων ΘΧΣ ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών λόγω των διαφορετικών προσεγγίσεων όσον αφορά τον δεσμευτικό χαρακτήρα και τη διακυβέρνηση των σχεδίων.

Αντίκτυπος στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια,
Η οδηγία για τον ΘΧΣ δεν έχει αποφέρει σημαντικά οφέλη για την αλιεία. Οι αλιευτικές δραστηριότητες αντιμετωπίζουν χωρικούς περιορισμούς, ανταγωνιστικές χρήσεις, μετατόπιση των στόλων και αυξημένη πίεση στα εναπομείναντα πεδία. Η αλιεία μικρής κλίμακας είναι ιδιαίτερα ευάλωτη. Η υδατοκαλλιέργεια έχει σημειώσει οριακές βελτιώσεις, αλλά εξακολουθεί να αντιμετωπίζει επαχθείς διαδικασίες αδειοδότησης, έλλειψη ειδικών ζωνών και ασυνεπή αναγνώριση μεταξύ των κρατών μελών.

Συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και κοινωνική διάσταση:
Μολονότι η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών έχει βελτιωθεί, παραμένει περιορισμένη. Οι αλιείς και οι παράκτιες κοινότητες εκφράζουν τη λύπη τους για την έλλειψη έγκαιρης και ουσιαστικής συμμετοχής στις διαδικασίες ΘΧΣ, σε σύγκριση με ισχυρότερους τομείς, όπως η υπεράκτια ενέργεια και η ναυτιλία.

Κενά στη συλλογή δεδομένων και τεχνικοί φραγμοί:
Η αποτελεσματική εφαρμογή του ΘΧΣ επηρεάζεται από την έλλειψη εναρμονισμένων δεδομένων και επαρκών πόρων για τη συλλογή δεδομένων και την έρευνα, γεγονός που δυσχεραίνει την εφαρμογή μιας οικοσυστημικής προσέγγισης και την επαρκή ενσωμάτωση της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στα πλαίσια του ΘΧΣ.

Διασυνοριακός συντονισμός:
Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και με τρίτες χώρες παραμένει περιορισμένη. Παρόλο που πρωτοβουλίες όπως η πρωτοβουλία για την ευρύτερη λεκάνη της Βόρειας Θάλασσας (GNSBI) αποτελούν θετικά βήματα, εξακολουθεί να μην υπάρχει ευρύτερος διασυνοριακός σχεδιασμός και σχεδιασμός με βάση τη θαλάσσια λεκάνη.

Συστάσεις της εισηγήτριας

Ενίσχυση της νομοθετικής συνοχής:
Η οδηγία για τον ΘΧΣ πρέπει να ευθυγραμμιστεί καλύτερα με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, ιδίως με την ΟΠΘΣ, την ΚΑΠ και την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, ώστε να διασφαλιστεί συνεπής και αποτελεσματική εφαρμογή.

Ισορροπημένη προσέγγιση πολλαπλών χρήσεων:
Ο ΘΧΣ θα πρέπει να υιοθετήσει μια προσέγγιση πολλαπλών χρήσεων που θα μειώνει τις συγκρούσεις και θα διασφαλίζει ότι η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια δεν θα αποκλείονται από τον θαλάσσιο χώρο. Θα πρέπει να καθοριστούν ζώνες προτεραιότητας για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, όπου είναι δυνατόν, προσαρμοσμένες στα διάφορα τμήματα του στόλου και τις θαλάσσιες λεκάνες, βάσει αξιόπιστων επιστημονικών και

κοινωνικοοικονομικών αξιολογήσεων.

Διακυβέρνηση χωρίς αποκλεισμούς και συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών:
Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συστηματική και έγκαιρη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των αλιέων μικρής κλίμακας και των παράκτιων κοινοτήτων. Θα πρέπει να προωθηθούν μοντέλα συνδιαχείρισης, καθώς και ομάδες τοπικής ανάπτυξης και τοπικής δράσης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.

Διασυνοριακή συνεργασία και συνεργασία για τις θαλάσσιες λεκάνες:
Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεταβούν από τα εθνικά σχέδια στις στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, να αναπτύξουν πλαίσια μακροπεριφερειακού σχεδιασμού και να ενισχύσουν τη συνεργασία με τα γειτονικά παράκτια κράτη.

Επενδύσεις στα δεδομένα και την έρευνα:
Θα πρέπει να διατεθούν σημαντικοί πόροι για τη συλλογή δεδομένων και την επιστημονική έρευνα. Η βελτίωση των δεδομένων θα καταστήσει δυνατό τον τεκμηριωμένο σχεδιασμό και θα διασφαλίσει τη θέση της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στα πλαίσια του ΘΧΣ.

Αναθεώρηση της οδηγίας για τον ΘΧΣ
Η επικείμενη πράξη για τους ωκεανούς θα πρέπει να επιτύχει την αναθεώρηση της οδηγίας για τον ΘΧΣ και να θεσπίσει ένα συνεκτικό πλαίσιο για τη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ της υφιστάμενης νομοθεσίας, να ορίσει πιο δεσμευτικούς και μετρήσιμους στόχους και να βελτιώσει τον σχεδιασμό ξηράς-θάλασσας.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τον αντίκτυπο της εφαρμογής της οδηγίας 2014/89/ΕΕ για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό στην αλιεία σε επιλεγμένες αλιευτικές ζώνες και θαλάσσιες λεκάνες
(2024/2126(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως πλαισίου για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό[1] (οδηγία για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό ή οδηγία για τον ΘΧΣ),

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική)[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ[3] (κανονισμός για την Κοινή Αλιευτική Πολιτική),

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1004[4],

– έχοντας υπόψη την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας[5] (οδηγία για τους οικότοπους),

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών[6] (οδηγία για τα άγρια πτηνά),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Ιουνίου 2025, με τίτλο «Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς» (COM(2025)0281),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Ιουλίου 2021 σχετικά με τον αντίκτυπο των υπεράκτιων αιολικών πάρκων και άλλων συστημάτων παραγωγής ενέργειας από

[1] ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj.
[2] ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
[3] ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
[4] ΕΕ L 247 της 13.7.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.
[5] ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.
[6] ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.

ανανεώσιμες πηγές στον τομέα της αλιείας[7],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Μαΐου 2023 σχετικά με τη συνδιαχείριση της αλιείας στην ΕΕ και τη συμβολή του αλιευτικού τομέα στην εφαρμογή μέτρων διαχείρισης[8],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά την εφαρμογή της κοινής αλιευτικής πολιτικής και τις μελλοντικές προοπτικές[9],

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 12ης Μαΐου 2021, με τίτλο «Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021έως 2030» (COM(2021)0236),

– έχοντας υπόψη το ενημερωτικό σημείωμα με τίτλο «Fisheries in maritime spatial planning» (Η αλιεία στον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό), το οποίο δημοσιεύθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Υπηρεσιών Κοινοβουλευτικής Έρευνας τον Οκτώβριο του 2025,

– έχοντας υπόψη τη μελέτη με τίτλο «Implementation of the Maritime Spatial Planning Directive: Impact on fisheries in selected fishing areas and sea basins» (Εφαρμογή της οδηγία για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό: αντίκτυπος στην αλιεία σε επιλεγμένες αλιευτικές περιοχές και θαλάσσιες λεκάνες), η οποία δημοσιεύθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Υπηρεσιών Κοινοβουλευτικής Έρευνας τον Δεκέμβριο του 2025,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το παράρτημα 3 της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της 12ης Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με τη διαδικασία εξουσιοδότησης της κατάρτισης εκθέσεων πρωτοβουλίας,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Αλιείας (A10-0000/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αυξημένος ανταγωνισμός για την πρόσβαση στον θαλάσσιο χώρο από διάφορες δραστηριότητες και τομείς, όπως η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, οι θαλάσσιες μεταφορές, η ναυτιλία, οι υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η διατήρηση της φύσης, ο παράκτιος τουρισμός, τα υποβρύχια καλώδια και οι υποβρύχιοι αγωγοί ή η άμυνα, οδηγεί σε αυξημένες συγκρούσεις για τη χρήση του θαλάσσιου χώρου·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία της ΕΕ για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό θεσπίζει ένα κοινό πλαίσιο για την οργάνωση από τα κράτη μέλη των θαλάσσιων υδάτων τους και αποσκοπεί στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της γαλάζιας οικονομίας και στη μείωση των συγκρούσεων μεταξύ τομέων·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία για τον ΘΧΣ συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος προωθώντας τη βιώσιμη χρήση του θαλάσσιου χώρου και προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν μια οικοσυστημική προσέγγιση·

[7] ΕΕ C 99 της 1.3.2022, σ. 88.
[8] ΕΕ C, C/2023/1060, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1060/oj.
[9] ΕΕ C, C/2024/5734, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία για τον ΘΧΣ συνδέεται στενά με την εφαρμογή άλλων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ και διεθνών νομικών πράξεων, όπως η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, ο κανονισμός για την κοινή αλιευτική πολιτική, οι οδηγίες για τους οικοτόπους και τα πτηνά, η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα[10] και το παγκόσμιο πλαίσιο για τη βιοποικιλότητα Κουνμίνγκ-Μόντρεαλ·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά την έγκριση της οδηγίας για τον ΘΧΣ, τα 22 κράτη μέλη με ακτογραμμή κλήθηκαν να ορίσουν αρμόδιες αρχές έως το 2016 και να εγκρίνουν εθνικά θαλάσσια χωροταξικά σχέδια για τα θαλάσσια ύδατά τους έως τις 31 Μαρτίου 2021·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 20 από τα 22 κράτη μέλη με ακτογραμμή έχουν εγκρίνει μέχρι στιγμής θαλάσσια χωροταξικά σχέδια, και πολλά από αυτά βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της αναθεώρησής τους·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά την ανάπτυξη θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη περιβαλλοντικές, οικονομικές, κοινωνικές πτυχές και πτυχές ασφάλειας, τις αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας, τη διασυνοριακή συνεργασία και να διασφαλίζουν τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το επίπεδο εφαρμογής της οδηγίας για τον ΘΧΣ ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, λόγω των διαφορών στις διοικητικές δομές και τις δομές διακυβέρνησης που περιλαμβάνουν τόσο αποκεντρωμένα όσο και πιο συγκεντρωτικά συστήματα·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια διαφέρουν σημαντικά ως προς τη φύση και το περιεχόμενο, καθώς η οδηγία για τον ΘΧΣ δεν είναι δεσμευτική και παρέχει στα κράτη μέλη σημαντική ευελιξία όσον αφορά την εφαρμογή της·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη για θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (ΘΧΣ) σε περιοχές με υψηλή συγκέντρωση δραστηριοτήτων και περιορισμένο θαλάσσιο χώρο, όπως η Μάγχη ή η Βαλτική Θάλασσα·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας υφίστανται πιέσεις από αναδυόμενους τομείς της γαλάζιας οικονομίας, όπως οι υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και επηρεάζονται από τα μέτρα διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυξανόμενη απώλεια αλιευτικών πεδίων οδηγεί στη μετατόπιση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, στην αύξηση της αλιευτικής πίεσης και του ανταγωνισμού μεταξύ των στόλων, καθώς και στην εξαφάνιση ορισμένων τμημάτων, ιδίως στην αλιεία μικρής κλίμακας·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές υφίστανται τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης και των θαλάσσιων απορριμμάτων, οι οποίες επηρεάζουν επίσης τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη θάλασσα, τη θαλάσσια

[10] Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

βιοποικιλότητα και τους αλιευτικούς πόρους·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επαγγελματίες του ναυτιλιακού κλάδου, όπως οι αλιείς, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ορισμένους κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια των σκαφών ή την έκθεση σε ορισμένα είδη παράνομης διακίνησης μέσω θαλάσσιων οδών·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά από τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια καλύπτουν μόνο θαλάσσιους χώρους και δεν περιλαμβάνουν αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή οικοσυστημικής προσέγγισης είναι ανεπαρκής ή ανύπαρκτη, καθώς πολλά κράτη μέλη δυσκολεύονται να την εφαρμόσουν στην πράξη και να ευθυγραμμίσουν τις απαιτήσεις της οδηγίας για τον ΘΧΣ με εκείνες άλλων νομοθετικών πράξεων, όπως η ΚΑΠ ή η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συλλογή και η εναρμόνιση δεδομένων είναι καίριας σημασίας για τον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια περιλαμβάνονται στον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό·

Εφαρμογή της οδηγίας για τον ΘΧΣ και αντίκτυπός της στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια

1. επισημαίνει ότι, ενώ η οδηγία για τον ΘΧΣ παρέχει ένα συναφές διατομεακό πλαίσιο συνεργασίας, έχει εφαρμοστεί ανομοιογενώς από τα κράτη μέλη·

2. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για τον ΘΧΣ, με ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές, ειδικούς φορείς και σχέδια δράσης για τις θαλάσσιες λεκάνες·

3. σημειώνει ότι τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια έχουν νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα σε ορισμένα κράτη μέλη και συμβουλευτικό σε άλλα· τονίζει ότι η εφαρμογή στα κράτη μέλη συχνά παρεμποδίζεται από τον θεσμικό κατακερματισμό, την κατακερματισμένη διακυβέρνηση και την ανεπάρκεια των νομικών μηχανισμών·

4. τονίζει ότι η εφαρμογή και η αποτελεσματικότητα του ΘΧΣ ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των θαλάσσιων περιφερειών της ΕΕ, με ορισμένες περιφέρειες, όπως η Βαλτική Θάλασσα ή η Βόρεια Θάλασσα, να καλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από θαλάσσια χωροταξικά σχέδια, ενώ σε άλλες, όπως στη Μεσόγειο Θάλασσα, υπάρχει σημαντικά μικρότερη κάλυψη σχεδιασμού·

5. χαιρετίζει την πρωτοβουλία για την ευρύτερη λεκάνη της Βόρειας Θάλασσας (GNSBI), η οποία φέρνει σε επαφή κράτη μέλη και τρίτες χώρες με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης ευθυγράμμισης και συντονισμού όσον αφορά τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια·

6. επισημαίνει ότι οι διασυνοριακές πρωτοβουλίες παραμένουν περιορισμένες και δεν υπάρχει αποτελεσματικός συντονισμός, γεγονός που εμποδίζει τις προσπάθειες για αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων σε διασυνδεδεμένες θαλάσσιες περιοχές· εκφράζει τη λύπη του για τις δυσκολίες στη συνεργασία στο πλαίσιο του ΘΧΣ μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών και, ειδικότερα, γειτονικών παράκτιων κρατών·

Οφέλη του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια

7. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο για τον ΘΧΣ δεν έχει αποφέρει επαρκώς τα αναμενόμενα οφέλη για την αλιεία· σημειώνει ότι ο ΘΧΣ δεν έχει συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της προβλεψιμότητας και της σταθερότητας των αλιευτικών δραστηριοτήτων· τονίζει την έλλειψη μετρήσιμων δεικτών για την αλιεία στον ΘΧΣ·

8. επισημαίνει ότι, ενώ το νομικό πλαίσιο του ΘΧΣ αποφέρει οριακά οφέλη στην υδατοκαλλιέργεια, απαιτούνται βελτιώσεις όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του θαλάσσιου χώρου, την αναγνώριση του τομέα, τη διασυνοριακή συνοχή, την ασφάλεια δικαίου και την αδειοδότηση·

9. τονίζει ότι ο στόχος της ελαχιστοποίησης των συγκρούσεων μεταξύ των διαφόρων τομέων και των χρηστών της θάλασσας δεν έχει επιτευχθεί ουσιαστικά, ιδίως όσον αφορά την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια·

10. επισημαίνει ότι η φύση των συγκρούσεων που αφορούν τη χρήση του θαλάσσιου χώρου ποικίλλει ανάλογα με το είδος των επίμαχων δραστηριοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, και ότι οι δραστηριότητες αυτές μπορούν επίσης να ανταγωνίζονται μεταξύ τους για τον θαλάσσιο χώρο· τονίζει ότι οι κύριες συγκρούσεις που επηρεάζουν την αλιεία είναι η απώλεια αλιευτικών πεδίων λόγω του αποκλεισμού των θαλάσσιων ζωνών, οι περιορισμοί πρόσβασης, ο ανταγωνισμός για την πρόσβαση και ο χωρικός κατακερματισμός, ενώ οι κύριες συγκρούσεις που επηρεάζουν την υδατοκαλλιέργεια είναι οι επικαλύψεις ζωνών, οι περιβαλλοντικές ανησυχίες και ο ανταγωνισμός που αφορά τα αλιεύματα·

11. τονίζει ότι η αλιεία δεν επωφελείται από περιοχές προτεραιότητας ή ειδικές περιοχές και συχνά πρέπει να δραστηριοποιείται σε θαλάσσιους χώρους που δεν έχουν εκχωρηθεί· σημειώνει ότι, ενώ η υδατοκαλλιέργεια είναι στην ουσία καταλληλότερη για τις αποκλειστικές περιοχές, οι προσεγγίσεις διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και οι διαδικασίες αδειοδότησης είναι συχνά επαχθείς·

12. επισημαίνει ότι, ενώ ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ζώνες πολλαπλών χρήσεων, η προσέγγιση εφαρμόζεται κυρίως μέσω μιας προσέγγισης που βασίζεται σε έργα· τονίζει ότι η εφαρμογή μιας προσέγγισης πολλαπλών χρήσεων αποδεικνύεται πολύ δύσκολη για ορισμένες δραστηριότητες, ιδίως μεταξύ της αλιείας, της προστασίας της βιοποικιλότητας και των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· σημειώνει ότι μια προσέγγιση πολλαπλών χρήσεων εγείρει επίσης ανησυχίες όσον αφορά την ασφάλιση και την ασφάλεια για τους αλιείς και τους επαγγελματίες του τομέα της υδατοκαλλιέργειας·

13. εκφράζει την ικανοποίησή του για τα επιτυχημένα παραδείγματα συστέγασης δραστηριοτήτων, όπως οι σταθερές ή πλωτές υπεράκτιες υποδομές αιολικής ενέργειας που μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και της οστρακοκαλλιέργειας, οι οικότοποι για τη θαλάσσια πανίδα και χλωρίδα ή οι αναγεννητικές δραστηριότητες·

14. επισημαίνει ότι ο συντονισμός ξηράς-θάλασσας εξακολουθεί να αποτελεί κρίσιμη αδυναμία στην εφαρμογή του ΘΧΣ·

Συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και συλλογή δεδομένων

15. επισημαίνει ότι η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και της παράκτιας κοινότητας στη διαδικασία του ΘΧΣ έχει αυξηθεί, αλλά παραμένει περιορισμένη· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η συμμετοχή αυτή συχνά στερείται έγκαιρης και επίσημης δέσμευσης και διαβούλευσης, γεγονός που προσφέρει περιορισμένες ευκαιρίες για πραγματική επιρροή στις αποφάσεις σχεδιασμού·

16. επισημαίνει καλά παραδείγματα συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως οι εθνικές διαβουλεύσεις και οι συμμετοχικές διαδικασίες· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για την έλλειψη δεσμευτικών διατάξεων για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών· σημειώνει ότι αυτό εμποδίζει τη συμμετοχή των αλιέων και των επαγγελματιών του τομέα της υδατοκαλλιέργειας στις διαδικασίες διαβούλευσης και λήψης αποφάσεων·

17. τονίζει ότι η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια επισκιάζονται συχνά από άλλους, ισχυρότερους ή οικονομικά σημαντικούς τομείς, όπως η υπεράκτια ενέργεια· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ορισμένοι τομείς και φορείς συχνά παρακάμπτουν τις διαδικασίες διαβούλευσης, εις βάρος λιγότερο οργανωμένων φορέων, όπως οι αλιείς μικρής κλίμακας·

18. εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη εναρμονισμένων και συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των ωκεανών και των θαλασσών, τους αλιευτικούς πόρους και τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής, καθώς και για την έλλειψη επαρκών κοινωνικοοικονομικών δεδομένων· τονίζει την έλλειψη εναρμόνισης μεταξύ των συστημάτων συλλογής δεδομένων των κρατών μελών·

19. επισημαίνει ότι η αναντιστοιχία δεδομένων, όπως οι ασύμβατες γεωχωρικές γραμμές βάσης, και η χρονική αναντιστοιχία, όπως οι διακριτοί κύκλοι αναθεώρησης για τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια, εμποδίζουν την εφαρμογή συνεκτικού θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και μιας οικοσυστημικής προσέγγισης·

Συστάσεις

20. τονίζει την ανάγκη για πιο ολιστική προσέγγιση και καλύτερο συντονισμό μεταξύ της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ και, ιδίως, μεταξύ της οδηγίας για τον ΘΧΣ και της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεπής και αποτελεσματική εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού·

21. πιστεύει ότι τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις χωρικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές ανάγκες, καθώς και τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε θαλάσσιας λεκάνης· τονίζει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τον συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών για τη χρήση γης και των θαλάσσιων αρχών κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων·

22. ζητεί την εφαρμογή μιας ισορροπημένης προσέγγισης πολλαπλών χρήσεων στον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια και να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν θα αποκλείονται από τον θαλάσσιο χώρο· θεωρεί ότι η ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη γαλάζια οικονομία δεν

πρέπει να αποβεί εις βάρος της παραγωγής θαλασσινών, της επισιτιστικής κυριαρχίας και της διατήρησης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας·

23. τονίζει την ανάγκη για ενισχυμένη στήριξη της αλιείας στο πλαίσιο του ΘΧΣ· υποστηρίζει τη θέσπιση σαφών χωρικών ζωνών και ζωνών προτεραιότητας για την αλιεία, προσαρμοσμένων στα διάφορα τμήματα του στόλου και τους αλιευτικούς πόρους, καθώς και στις θαλάσσιες λεκάνες, και με βάση αξιόπιστες επιστημονικές και κοινωνικοοικονομικές αξιολογήσεις·

24. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν περαιτέρω την υδατοκαλλιέργεια και την οστρακοκαλλιέργεια στον ΘΧΣ και να αναγνωρίσουν τις υπηρεσίες οικοσυστήματος που παρέχει η υδατοκαλλιέργεια χαμηλού τροφικού επιπέδου· ζητεί τον καθορισμό ειδικών θαλάσσιων χώρων για ζώνες ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας στον ΘΧΣ· ζητεί να διευκολυνθούν οι διαδικασίες αδειοδότησης και να μειωθούν οι κανονιστικοί φραγμοί που δυσχεραίνουν την ανάπτυξη αυτών των δραστηριοτήτων·

25. τονίζει την ανάγκη για διαφανή, πολυμερή διακυβέρνηση στον ΘΧΣ· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την έγκαιρη, συστηματική, ουσιαστική και συνεχή συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στις διαδικασίες ΘΧΣ και στα τελικά αποτελέσματα, και να συμπεριλάβουν διαφανή ανατροφοδότηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η συμβολή των ενδιαφερόμενων μερών στη λήψη αποφάσεων· ζητεί τη δίκαιη μεταχείριση όλων των ενδιαφερόμενων μερών και των παράκτιων κοινοτήτων·

26. πιστεύει ότι η συνδιαχείριση θα πρέπει να αποτελεί το μοντέλο διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων στον ΘΧΣ· τονίζει τα οφέλη αυτού του μοντέλου, το οποίο επιτρέπει την άμεση συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, την καλύτερη διαχείριση των αλιευτικών πόρων, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και μια προσέγγιση προσαρμοσμένη στην τοπική πραγματικότητα·

27. τονίζει τα οφέλη των δομών από τη βάση προς την κορυφή για την υλοποίηση του τοπικού ΘΧΣ, όπως οι ομάδες τοπικής ανάπτυξης και τοπικής δράσης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων·

28. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν την ανάπτυξη ικανοτήτων των ενδιαφερόμενων μερών και, ειδικότερα, των αλιέων μικρής κλίμακας και των οργανώσεών τους, και των παράκτιων κοινοτήτων, ώστε να είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να συμμετέχουν σε δημόσιες διαβουλεύσεις και διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με τον ΘΧΣ·

29. τονίζει ότι ο καθορισμός περιοχών που προορίζονται για υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή για την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια· επιμένει ότι πρέπει να διενεργούνται συστηματικά σωρευτικές εκτιμήσεις περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων και να διασφαλίζεται ότι οι θιγόμενοι επαγγελματίες, ιδίως οι αλιείς στην περίπτωση έργων υπεράκτιων αιολικών πάρκων, θα ενημερώνονται εκ των προτέρων και θα ζητείται υποχρεωτικά η γνώμη τους πριν από τη λήψη αποφάσεων· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, να διενεργηθούν αξιολογήσεις των επιπτώσεων στην κατάσταση των αλιευτικών πόρων σε σχέση με τα υφιστάμενα υπεράκτια αιολικά πάρκα·

30. καλεί την Επιτροπή να στηρίξει μια πιο διασυνοριακή και βασισμένη στη θαλάσσια λεκάνη προσέγγιση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού μέσω της προώθησης υφιστάμενων πρωτοβουλιών, όπως το GNSBI· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, από κοινού με τα παράκτια γειτονικά κράτη, να συμμετάσχουν σε περιφερειακές πλατφόρμες κοινής διαχείρισης, με βάση το παράδειγμα της Επιτροπής Προστασίας του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος της Βαλτικής (γνωστής και ως Επιτροπής του Ελσίνκι ή HELCOM)·

31. καλεί τα κράτη μέλη να μεταπηδήσουν από τα εθνικά σχέδια σε σχέδια που να εστιάζουν περισσότερο στις θαλάσσιες λεκάνες και να αναπτύξουν, κατά περίπτωση, μακροπεριφερειακές στρατηγικές σχεδιασμού, συμπεριλαμβανομένων κοινών θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων· παροτρύνει τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες και, ιδίως, τα γειτονικά παράκτια κράτη, να εμβαθύνουν τη συνεργασία τους στον τομέα του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού·

32. ζητεί να ενσωματωθούν στον ΘΧΣ μέτρα μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και λύσεις που βασίζονται στη φύση, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ζητήματα που επηρεάζουν την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, όπως η διάβρωση των ακτών, η αύξηση της θερμοκρασίας, η οξίνιση των ωκεανών και η ρύπανση·

33. τονίζει ότι πρέπει να διατεθούν σημαντικοί πόροι για τη συλλογή δεδομένων και την επιστημονική έρευνα, καθώς και για την ενίσχυση της ανταλλαγής δεδομένων και του συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών· πιστεύει ότι η μεγαλύτερη τυποποίηση και εναρμόνιση των δεδομένων και των μεθοδολογιών θα συμβάλει στη διασφάλιση της θέσης της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στον ΘΧΣ· τονίζει, εν προκειμένω, την ανάγκη ανάπτυξης και επικαιροποίησης των επιστημονικών δεδομένων σχετικά με τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στους αλιευτικούς πόρους, ιδίως όσον αφορά τις αλλαγές ή τη μετατόπιση των ιχθυαποθεμάτων·

34. καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά την εφαρμογή της οδηγίας για τον ΘΧΣ· θεωρεί ότι η επόμενη έκθεση αξιολόγησης της οδηγίας για τον ΘΧΣ θα πρέπει να επικεντρωθεί στις χωρικές επιπτώσεις στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, στη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και στη διασυνοριακή συνεργασία, και να παράσχει συστάσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η οδηγία για τον ΘΧΣ θα μπορούσε να αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα·

35. καλεί την Επιτροπή να εδραιώσει την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού παρέχοντας παραδείγματα έργων ΘΧΣ, εργαλείων χαρτογράφησης και ορθών πρακτικών· παροτρύνει, στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη να κάνουν μεγαλύτερη χρήση αυτής της πλατφόρμας κατά την ανάπτυξη των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων τους·

36. υποστηρίζει την αναθεώρηση της οδηγίας για τον ΘΧΣ στο πλαίσιο της «πράξης για τους ωκεανούς» που αναμένεται το 2026· θεωρεί ότι στο πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης θα πρέπει να θεσπιστεί ένα συνεκτικό πλαίσιο για τη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ της υφιστάμενης νομοθεσίας και του κανονιστικού πλαισίου, με τον εξορθολογισμό των αλληλεπικαλυπτόμενων κανονισμών, την ευθυγράμμιση των στόχων, τη θέσπιση πιο δεσμευτικών και μετρήσιμων στόχων στα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια, τη βελτίωση της συνοχής μεταξύ θαλάσσιου και χερσαίου

χωροταξικού σχεδιασμού και τη θέσπιση κοινών εργαλείων διακυβέρνησης· θεωρεί ότι η αναθεώρηση της οδηγίας για τον ΘΧΣ θα πρέπει επίσης να εμβαθύνει τη διασυνοριακή προσέγγιση πολλαπλών χρήσεων και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών·

37. θεωρεί ότι η επικείμενη αναθεώρηση της οδηγίας για τον ΘΧΣ θα πρέπει να συνοδεύεται από σχέδιο δράσης και ειδικούς χρηματοδοτικούς πόρους, ιδίως στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου·

38. καλεί την Επιτροπή να ενσωματώσει πλήρως τον ΘΧΣ στην ανάπτυξη του οράματός της για το 2040 σχετικά με την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια και να συνδέσει τις πρωτοβουλίες αυτές με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της κοινής αλιευτικής πολιτικής·

°

° °

39. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού, η εισηγήτρια δηλώνει ότι έχει συμπεριλάβει στην έκθεσή της εισηγήσεις για θέματα που αφορούν το αντικείμενο του φακέλου που έλαβε κατά την εκπόνηση του σχεδίου έκθεσης από τους ακόλουθους εκπροσώπους συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας για ένα υποχρεωτικό μητρώο διαφάνειας[1] ή από τους ακόλουθους εκπροσώπους δημόσιων αρχών τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των διπλωματικών αποστολών και πρεσβειών τους:

1. Εκπρόσωποι συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας για ένα υποχρεωτικό μητρώο διαφάνειας
- Seas at Risk - WWF European Policy Office - Comité National des Pêches Maritimes et des Élevages Marins - Comité National de la Conchyliculture - European Molluscs' Producers Association - Régions de France - North Sea Advisory Council - European Commission's DG for Maritime Affairs and Fisheries (MARE) - Federation of European Aquaculture Producers (FEAP) - Fórum Oceano - IUCN
2. Εκπρόσωποι δημόσιων αρχών τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των διπλωματικών αποστολών και πρεσβειών τους

Ο ανωτέρω κατάλογος συντάσσεται υπό την αποκλειστική ευθύνη της εισηγήτριας.

Όταν φυσικά πρόσωπα προσδιορίζονται στον κατάλογο με το όνομά τους, με τα καθήκοντά τους ή και με τα δύο, η εισηγήτρια δηλώνει ότι υπέβαλε στα ενδιαφερόμενα φυσικά πρόσωπα τη Δήλωση περί ιδιωτικότητας αριθ. 484 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), η οποία ρυθμίζει τους όρους που ισχύουν για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων και τα δικαιώματα που συνδέονται με την εν λόγω επεξεργασία.

[1] Διοργανική συμφωνία, της 20ής Μαΐου 2021, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ένα υποχρεωτικό Μητρώο Διαφάνειας (ΕΕ L 207 της 11.6.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).